

17de Oktb.

Jeg har lejet et Par Værelser i Karlsstrasse 25 (Adresse: Frau Kumminach, zweite Treppe links). Jeg har besluttet mig til foreløbig at blive her i Berlin. Der er noget ved Livet og Larmen her, der elektriserer mig indvendig. Jeg kan ligefrem fornemme, hvordan jeg bliver ladet med Lyn og Torden. Herrrrrrich! Hvilket Donnerwetter jeg faar Lyst til at sende hjem over Østersøen til vore lumre Kalveboder! Sete herfra tager Forhold og Mennesker derhjemme sig dobbelt landsbyagtige ud. Folkene her, lige ned til Gadefejerne, har et ganske anderledes Snit paa sig. Om det saa er vores Østergade-Løver, bliver der ved at hænge noget over dem af et Guds Ord fra Landet. Eller sammenlign vore Løjtnanter med en tysk Officer i hans lange Kappe med de store, blodrøde Opslag, saa ligner de Gud hjælpe mig uniformerede Seminarister.

Jeg har i Dag gjort Dr. Nathan en Visit. Han boer meget net i Nærheden af Königsplatz, og — trods forskellige ret bitre Udtalelser — synes han at befinde sig ganske vel i sin frivillige Landflygtighed. Han modtog mig meget venligt, men forresten vil jeg ærlig tilstaa, at han ikke behagede mig. Jeg søgte at give ham en Forestilling om Indholdet af min Bog; men tekniske Spørgsmaal har han aabenbart ikke fjerneste Begreb om. Hvert Øjeblik afbrød han mig med de horribleste Spørgsmaal. Han vidste knap nok, hvad en Turbine var for noget. Hele vor Samtale var et „Goddag, Mand! — Økseskaft!“ Det var mig en stor Skuffelse. I det hele, det er besynderligt med saadanne Folk som Nathan, der vil skabe et nyt Kultursamfund paa Middelalderens romantiske Ruiner, — de forstaar saagu ikke selv, hvad de har begyndt paa. De minder mig om den Slags akademisk uddannede Arkitekter, der kan udkaste en i kunstnerisk Henseende maaske højst tiltalende Tegning til en Nybygning men ikke bekymrer sig om, hvorfra Tømmeret skal tages, hvor Stenene skal brændes o. s. v. Her maa andre Kræfter til! Saadanne Mænd som Nathan er nu bare i Vejen! Jeg husker, at der i en af de Bøger, du i Sommer laante mig — var det maaske i en af Nathans egne? — stod den upaatvivlelig rigtige Bemærkning, at